

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพและปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทย ในปี 2548

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นนิสิตนักศึกษา จำนวน 1100 คน ที่ยังคงสภาพเป็นนิสิตนักศึกษาในปี 2548 ของมหาวิทยาลัยรัฐบาลหรือเอกชน สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากกลุ่มประชากร 1,495,978 คน(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2549) แบ่งเป็นมหาวิทยาลัย รัฐบาล 6 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 5 แห่ง หรือภูมิภาคละ 2 แห่ง(รัฐบาล 1 แห่ง เอกชน 1 แห่ง) ยกเว้นกรุงเทพมหานครที่เก็บข้อมูล 3 มหาวิทยาลัย(รัฐบาล 2 แห่ง เอกชน 1 แห่ง) ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 1100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้วิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส ฟอว์วินโดว์ เวอร์ชัน 11.5(SPSS: Statistical Package for the Social Science for Windows version 11.5) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน อายุ รายได้ต่อเดือน รายได้ครอบครัวต่อเดือน สาขาวิชา ชั้นปี พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ได้แก่ วันพักเฉลี่ย การเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ และข้อมูลปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มตัวอย่างมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำมาเสนอข้อมูลแบบตารางอภิปรายความเรียง (Descriptive Statistic) ส่วนข้อมูลด้านสภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของมหาวิทยาลัยรัฐบาล และเอกชน โดยการทดสอบค่าที(t-test) ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นอกจากนี้ยังหาผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของสภาพการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟอของ 4 ภูมิภาคกับ 1 จังหวัด คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ กรุงเทพมหานคร

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

นิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมาจากจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย 76 จังหวัด เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.7 รองลงมาเป็นจังหวัด เชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 9.5 และน้อยที่สุดคือจังหวัดกำแพงเพชร คิดเป็นร้อยละ 0.1

ที่ตั้งของที่อยู่ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษาอยู่ในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 60.9 และนอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 37.5

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.9 และเพศชายที่มี ร้อยละ 39.4
อายุของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่ม อายุ 19 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.2 และอายุ
17 ปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ของนิสิตนักศึกษา พบว่าเป็นชั้นปีที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.6
รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 22.4 และน้อยที่สุดชั้นปีที่ 5 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.0

นิสิตนักศึกษาศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมา
เป็นสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 24.6 และสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.9

ประเภทมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 54.5 และมหาวิทยาลัย
เอกชน คิดเป็นร้อยละ 45.5

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ รายได้ในช่วง 3,001-6,000 บาทต่อเดือน
มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาอยู่ในช่วง 1,001-3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ
19.6 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 12,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.5

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่าอยู่ในช่วง 1-20,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาเป็นช่วง 20,001-40,000 คิดเป็นร้อยละ 24.7 และน้อยที่สุด
ช่วง 100,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.7

แหล่งรายได้ของนิสิตศึกษามาจากผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.3 รองลง
มาเป็นทุนการศึกษากู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 7.1 และน้อยที่สุดมาจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 0.2

จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อปีในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาที่มี
จำนวนครั้งต่อปีมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 1-5 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 88.5 รองลงมาเป็น 6-10 ครั้ง
ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 7.2 และน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวน 16-20 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 0.4

จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะมีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 2-10 คน
คิดเป็นร้อยละ 89.7 รองลงมาเป็นจำนวน 11-20 คนคิดเป็นร้อยละ 3.7 และน้อยที่สุด ได้แก่ จำนวน 31-
40 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

นิสิตนักศึกษามีการพักค้างคืนมากที่สุด เฉลี่ย 13 คืนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.2 รองลงมา
10-12 คืน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และมีคืนพักเฉลี่ยน้อยที่สุด จำนวน 13 คืน คิดเป็นร้อยละ 71.5

แหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาเลือก คือ โรงแรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาเป็น
การพักบ้านญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และน้อยที่สุด คือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.8

ยานพาหนะที่นิสิตนักศึกษานิยมเลือกใช้บริการในการเดินทางท่องเที่ยวภายใน
ประเทศ ได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 57.9 รถไฟ ชั้น 1 คิดเป็นร้อยละ 39.0 เรือข้ามฟาก
คิดเป็นร้อยละ 39.5 สายการบินราคาประหยัด คิดเป็นร้อยละ 52.9 และเลือกที่นั่งบนเครื่องบิน เป็น
ชั้นประหยัด คิดเป็นร้อยละ 65.8

สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

สภาพของถนนที่ไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวหรือที่ท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาเป็นระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

ภาพของสะพานข้ามแม่น้ำมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.4 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.5

สภาพความเหมาะสมของค่ารถโดยสารณะอยู่ในระดับดีปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

สภาพของความเหมาะสมของค่ารถโดยสารณะในระดับดีมากที่สุด มีจำนวน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.5 ระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.4 ระดับดีน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.9 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

สภาพความสะดวกของเส้นทางในการเดินทางมีความเหมาะสม ในระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.2 ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 44.7 ระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.5 ระดับดีน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.0 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

ระบบน้ำประปา/น้ำดื่มมีจัดไว้เหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.3 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.9

สภาพความพร้อมและทันสมัยของศูนย์บริการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 40.9 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.3

สภาพของโทรศัพท์สาธารณะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 30.1 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.7

ถังขยะจัดไว้เพียงพอ อยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 30.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.5

ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 33.9 และระดับดีน้อยที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ 0.2

ความเหมาะสมของห้องพักมีความสะอาด อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาเป็นระดับ ดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.1 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.3

บริเวณที่พักรับบบป้องกันภัย เช่น กล้องวงจรปิด ระบบเตือนอัคคีภัย ทางหนีไฟ ยามรักษาการอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 33.1 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.9

ห้องอาหารมีความสะอาด สิ่งแวดล้อมดี อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

ห้องโถงนั่งเล่นสะอาดและปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.2

โทรศัพท์และเคเบิลทีวีมีให้บริการรายการโปรดอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.8 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.6

คอฟฟี่ช็อปและเบเกอรี่มีราคาเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 27.0 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.8

ห้องน้ำมีความสะอาดใช้การได้ดีเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.8 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

แอร์คอนดิชันและโทรศัพท์ใช้การได้ดีเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.6 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.1

สนามกีฬามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาเป็นระดับดีดีมาก เป็นร้อยละ 23.6 และระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.9

สระว่ายน้ำมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 25.5 และระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.4

ห้องฟังเพลงและคาราโอเกะมีบรรยากาศเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 28.6 และระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.3

สภาพที่พักริเวณจุดท่องเที่ยวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.8 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.1

สภาพที่พักริมทางมีการจัดไว้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 38.2 และดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

สภาพลานจอดรถมีจัดไว้ได้อย่างเหมาะสมและเพียงพออยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

ร้านขายของที่ระลึกมีของจำหน่ายอย่างคุ้มค่าคุ้มค่าอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 31.9 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.8

ห้องสุขา/ห้องอาบน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดปลอดภัยอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.4 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.5

สภาพป้ายบอกทิศทางและการจราจรในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.4 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.4

สภาพศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.2 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่บริการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอย่างพอเพียงอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 32.1 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.5

สภาพของความสะอาดปลอดภัยของอาหารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.7 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.1

สภาพรสชาติของอาหารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.7

สภาพความหลากหลายของอาหารที่ให้บริการอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.9 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

สภาพบรรยากาศของห้องรับประทานอาหารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 38.3 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

สภาพการให้บริการของร้านอาหารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.4

สภาพความเหมาะสมของยานพาหนะที่ให้บริการอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 38.7 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

สภาพความเหมาะสมของการการบรรทุกจำนวนผู้โดยสารอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.0 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

สภาพความเหมาะสมของอุปกรณ์ช่วยเหลือฉุกเฉินอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 27.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.2

ความเหมาะสมของการให้บริการของพนักงานพาหนะอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.3 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.4

ความเหมาะสมของตารางเวลาการให้บริการการเดินทางอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.0 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.6

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่พนักงานข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมาเป็นระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 40.4 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่พนักงานด้านที่พักมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาเป็นระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.3 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านอาหารและเครื่องดื่มอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 38.3 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านพาหนะอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.5 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานขายของที่ระลึกอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.9 รองลงมาในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.0 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.4

สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 37.3 และระดับดีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

จำนวนนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 54.5 และอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน คิดเป็นร้อยละ 45.5

สภาพการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาล และเอกชน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน กลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีมากกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาล ในขณะที่สภาพสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน สภาพที่พักของแหล่งท่องเที่ยว ว่า สภาพอาหารและเครื่องดื่ม สภาพยานพาหนะของแหล่งท่องเที่ยว สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานของแหล่งท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

จำนวนนิสิตนักศึกษาในภูมิภาคและจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร มีจำนวนนิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.3 เหนือ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา 18.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.2 กลาง มีนิสิตนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.2 และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 18.2

ความแตกต่างของของสภาพการการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษานิสิตนักศึกษาระหว่างภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, ภาคเหนือ, ภาคใต้, ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตในแต่ละภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 คือ ภาคใต้มีคะแนนสูงกว่ากรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ

ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

ปัญหาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่นิสิตนักศึกษาพบมากที่สุด เป็นปัญหาห้องน้ำ สาธารณะไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 17.3 รองลงมาเป็นปัญหาผิวนนขรุขระ คิดเป็นร้อยละ 15.2 และที่น้อยที่สุด ร้อยละ 0.2 เป็นปัญหาเกี่ยวกับสะพานข้ามแม่น้ำมีความสกปรก ปิมน้ำมันไม่พอ แหล่งท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย สภาพทัศนียภาพไม่ชวนมอง และข้อมูลการท่องเที่ยวมีให้น้อย

ปัญหาของแหล่งที่พักที่พบในการเดินทางท่องเที่ยวที่นิสิตนักศึกษาพบมากที่สุดได้แก่ ห้องน้ำไม่สะอาดในห้องพักไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 25.1 รองลงมาเป็นปัญหาความสะอาดไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 13.1 และน้อยที่สุดเป็นปัญหามีเสียงรบกวนมาก โทรทัศน์เสีย อุปกรณ์ในห้องน้ำเสีย ไม่มีโทรทัศน์ โทรศัพท์เสีย ไม่มีวีดีโอ วีซีดี ในห้องพัก ไม่มีร้านค้าในห้องพัก พนักงานบริการห้องพักบริการไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 0.5

ปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ของที่ระลึกมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 27.1 รองลงมาเป็นปัญหาลานจอดรถไม่พอ คิดเป็นร้อยละ 18.1 และปัญหาที่เสนอแนะแก้ไขน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.0 ได้แก่ ของที่ระลึกไม่มีความแปลกใหม่ แฝงที่ดูแล้วไม่ค่อยเข้าใจ และอุปกรณ์บอกเส้นทาง เช่น คู่มือที่ชำรุด

ปัญหาของการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มที่นิสิตนักศึกษาประสบมากที่สุด เป็นปัญหาอาหารไม่สะอาด คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมาพบว่าเป็นเรื่องราคาอาหารแพงและไม่คุ้มค่า คิดเป็นร้อยละ 14.7 และปัญหาอาหารได้ปริมาณน้อย ต้องการเครื่องดื่มราคาถูก ไม่มีสิ่งป้องกันอาหาร ไม่มีน้ำดื่มฟรี จำนวนโต๊ะกินข้าวน้อย ก็พบในส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.3

ปัญหาของการใช้บริการยานพาหนะท่องเที่ยวพบมีหลายปัญหา ที่พบมากที่สุดเป็นปัญหาค่ารถมีราคาแพงและสภาพของรถไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 17.1 รองลงมาเป็นปัญหาการบรรทุกน้ำหนักโดยสารเกินพิกัด คิดเป็นร้อยละ 10.1 และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.4 ได้แก่ ปัญหารถโดยสารไม่พอ เดินทางโดยรถทัวร์สบายกว่ารถไฟ รถนำเที่ยวราคาแพง ยานพาหนะไม่ค่อยสะอาดรถจอดรับผู้โดยสารข้างทางเป็นอันตราย รถประจำทางไม่มีห้องน้ำ รถไฟด่วนพิเศษเสียบ่อย

ปัญหาจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยวที่นิสิตนักศึกษาพบมากเป็นปัญหาที่เกิดจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่ซึ่งพูดจาไม่สุภาพ ร้อยละ 17.7 รองลงมาเป็นปัญหาการบริการมีขั้นตอนยุ่งยาก ลำช้าและจำนวนพนักงานให้บริการมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.9 และปัญหาด้านไม่มีเจ้าหน้าที่นำเที่ยวเป็นปัญหาที่นิสิตนักศึกษาประสบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.9

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภูมิลำเนาของนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมาจากกรุงเทพมหานคร มากที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากรุงเทพมหานครมีการแข่งขันในด้านการทำงานอย่างสูง เนื่องจากเป็นเมืองหลวงที่เป็นศูนย์กลางของหน่วยงานราชการ และธุรกิจหลายด้าน มีค่าครองชีพแพง ดังนั้นคนกรุงเทพฯ จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาสูงย่อมผลตอบแทนที่สูงด้วย

ที่ตั้งของที่อยู่ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล เพราะว่าการศึกษามีความสำคัญต่อการประกอบสัมมาชีพเลี้ยงตน ในปัจจุบันการศึกษาได้ขยายโอกาสทางการศึกษา ทำให้ผู้ที่ขาดโอกาสที่จะเรียนได้เรียนมากขึ้น โดยจะมีทุน เช่น ทุนเรียนดี ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยบทบาทของเพศหญิงก็มีความเท่าเทียมกับผู้ชายมากขึ้น และในงานที่ต้องการความรอบคอบมาก เพศหญิงสามารถทำงานที่มีความรอบคอบสูงได้ดีกว่าผู้ชาย เช่น งานด้านเอกสาร บัญชี งานประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

อายุของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มอายุ 19 ปี มีจำนวนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าอายุในช่วงนี้เป็นนิสิตนักศึกษาที่อาจจะกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1-2 มากที่สุด

ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ของนิสิตนักศึกษา พบว่าเป็นชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ โดยนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามนั้น เป็นชั้นปีที่ 1 มากที่สุดเพราะเป็นกลุ่มที่ต้องการพบกลุ่มภายในมหาวิทยาลัย เช่น เพื่อน ๆ หรือรุ่นพี่ ในสถานที่เรียนใหม่หรือมีการทำกิจกรรมร่วมกัน

สาขาวิชาที่ศึกษาของนิสิตนักศึกษาศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์มากที่สุด ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปแล้วหลายมหาวิทยาลัยมีการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศาสตร์อย่างแพร่หลาย จำนวนนิสิตนักศึกษาในสาขานี้จึงมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ

ประเภทมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยรัฐบาลมากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน เนื่องมาจากเงื่อนไขในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตนักศึกษา ได้แก่รายได้ในช่วง 3,001-6,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุด รายได้เฉลี่ยนี้รวมเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือน โดยค่าใช้จ่ายในช่วงนี้จะ เป็นค่าใช้จ่ายในที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร และอื่น ๆ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่าอยู่ในช่วง 1-20,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนมากที่สุด รายได้นี้เป็นรายได้ที่ผู้ปกครองจ่ายให้กับนิสิตนักศึกษาเป็นรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษาด้วย ซึ่งมาจากการสำรวจในงานวิจัยนี้

แหล่งรายได้ของนิสิตนักศึกษามาจากผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.3 แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาไม่สามารถที่จะหารายได้เองได้ จึงต้องขอจากผู้ปกครองอยู่

จำนวนครั้งเฉลี่ยต่อปีในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาที่มีจำนวนครั้งต่อปีมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 1-5 ครั้งต่อปี โดยขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิตนักศึกษาซึ่งเกี่ยวเนื่องกับผู้ปกครอง ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้นน้อย

จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะมีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ จำนวน 2-10 คน โดยอาจเป็นไปได้ว่านิสิตนักศึกษาเข้าใจว่าการเดินทางเป็นหมู่คณะมีความวุ่นวาย แต่ตามจริงแล้วการเดินทางเป็นหมู่คณะสามารถต่อรองราคาสินค้าและบริการได้

นิสิตนักศึกษามีการพักค้างคืนจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 1-3 คืน เนื่องจากปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งที่พักที่นิสิตนักศึกษาเลือก คือ โรงแรมมากที่สุด รองลงมาเป็นการพักบ้านญาติหรือเพื่อน สาเหตุที่นิสิตนักศึกษาเลือกโรงแรมมากที่สุด อาจเป็นเพราะโรงแรมมีความสะดวกสบาย กว่าที่พักอื่น และมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ ห้องพักมีความพร้อม และไม่แพงเกินไป

ยานพาหนะที่นิสิตนักศึกษานิยมเลือกใช้บริการในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว รถไฟ ชั้น 1 เรือข้ามฟาก สายการบินราคาประหยัด และเลือกที่นั่งบนเครื่องบิน เป็นชั้นประหยัด จะเห็นได้ว่านิสิตนักศึกษาเลือกการเดินทางที่มีความสะดวกสบายมากที่สุดแต่ราคาประหยัดและข้อมเยาที่สุด ดังนั้นในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง หากมีงบประมาณเพียงพออาจจะเลือกการเดินทางที่มีราคาสูงขึ้นกว่านี้ได้

ซึ่งมีข้อมูลพื้นฐานหลายข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกานต์ โรจนุตมะ(2542) ที่ศึกษาปัจจัยกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวในระยะต่าง ๆ และปัจจัยค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ (1) รายได้ นักท่องเที่ยวมีความต้องการแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงย่อมสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้บ่อยขึ้น และสามารถเลือกแหล่งท่องเที่ยวได้หลากหลายตามความต้องการ แต่อย่างไรก็ตามรายได้อาจจะไม่ใช่อุปสรรคสำหรับนักท่องเที่ยวที่เห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิต เพราะถึงแม้นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมียาได้น้อย แต่บางครั้งเพื่อแลกกับความพอใจที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (2) อาชีพ พบว่านักท่องเที่ยวที่เป็นนักธุรกิจ หรือเป็นผู้บริหารอาจไม่มีเวลาสำหรับการท่องเที่ยวพักผ่อนมากนัก ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่เป็นนักศึกษาที่ยังไม่มีภาระรับผิดชอบมากนัก สามารถเดินทางท่องเที่ยวบ่อยครั้ง และแม่บ้านมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่ำกว่าผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ (3) ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะสนใจด้านประวัติความเป็นมาของสถานที่ที่เข้าไปเที่ยว และใฝ่รู้ที่จะศึกษาวัฒนธรรมของชุมชนใหม่ ๆ ที่ไม่เคยพบมากกว่าที่จะเข้าไปท่องเที่ยวเพียงผ่านเท่านั้น (4) อายุ นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากจะชอบแหล่งท่องเที่ยวในเมืองและแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (5) เพศ เพศชายชอบการท่องเที่ยวผจญภัย ส่วนเพศหญิงชอบท่องเที่ยวในรูปแบบที่สะดวกสบายและเน้นความปลอดภัยมากกว่า (6) ภูมิสำเนา นักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในเขตหนาวจะชอบเดินทางไปท่องเที่ยวในเขตร้อน

สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

สภาพของการเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิ่งกระตุ้นในการเดินทางท่องเที่ยวไปชมสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง หรือเป็นแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีอยู่สองอย่าง คือ แรงผลักและแรงดึง จาก เพียร์ซ (1982) โดยแรงผลัก (Push Factors) ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางท่องเที่ยว และแรงดึง (Pull Factors) ที่ทำให้เกิดการตัดสินใจในการเลือกแหล่งท่องเที่ยว

1. แรงผลัก หรือ Push Factors (Unmet Needs)

1.1 Physical ความต้องการในการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย เช่น ความต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายเพื่อพักผ่อน เช่น การเรียนหรือทำงานอย่างหนัก

1.2 Escape ต้องการหลบความจำเจ ความเครียด ปัญหา เช่น การไปเที่ยวธรรมชาติ การตั้งแคมป์ เป็นต้น

1.3 Novelty ต้องการพบ และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เช่น การเที่ยวต่างประเทศ

1.4 Esteem/Prestige ความภูมิใจที่ตนได้ไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ เช่น มีความใฝ่ฝันว่าอยากจะได้เที่ยวทะเลมาก เมื่อได้ไปเที่ยวจึงสมหวังและบรรลุเป้าหมายแล้ว

1.5 To know and understand/Educational Vacation การเดินทางเพื่อศึกษาความรู้ด้านวัฒนธรรม ชนชาติ และการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากการอยู่อาศัยเดิม เช่น การเยี่ยมชมวิถีชีวิตชาวเขา หรือชนบท เป็นต้น

1.6 Social – Kinship and New People ความต้องการเดินทางเพื่อเป็นโอกาสเข้าสังคม และพบปะ หาคคนที่รู้จัก ฟื้นฟูความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เช่น การพาครอบครัวไปเที่ยวสุดสัปดาห์สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว เป็นต้น

2. แรงดึง หรือ Pull Factors (Destination Selected) คือ แรงดึงดูดต่าง ๆ ผู้กำหนดสถานที่ที่นักท่องเที่ยวต้องการไป ได้แก่ สถานที่ที่น่าสนใจ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ป่าเขา เมือง เป็นต้น กิจกรรมที่สนใจ ภูมิอากาศ เช่น เมืองหนาว เมืองร้อน เป็นต้น

1. ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน นิสิตนักศึกษาพบว่าสภาพของถนนที่นำไปสู่จุดสนใจท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสภาพของถนน สภาพความเหมาะสมของคำรถสาธารณะ และสภาพของยานพาหนะที่ให้บริการ เป็นสภาพที่นิสิตนักศึกษาเห็นว่าควรมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมมากขึ้น แต่นอกจากนี้สภาพของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอื่น อย่างเช่น สภาพของสะพานข้ามแม่น้ำ สภาพความสะดวกของเส้นทางในการเดินทาง ระบบน้ำประปา/น้ำดื่ม ซึ่งมีความสำคัญต่อการเดินทาง ทำให้นิสิตนักศึกษาสามารถท่องเที่ยวภายในประเทศไทยได้มากขึ้น ซึ่งงานวิจัยของร้อยโทหญิง เกศศิริ เจริญวิศาลและจุฑามาศ จันทรัตน์ (2539) เรื่อง ความเข้าใจแรงจูงใจการท่องเที่ยว: เพื่อส่งเสริมให้ไทยเที่ยวไทย มีปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่นิสิตนักศึกษาเกิดแรงจูงใจหรือมั่นใจในการท่องเที่ยว

เที่ยวแต่ละครั้ง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายไม่แพง หมายถึงค่ารถ ค่าน้ำมัน ค่าบริการสาธารณูปโภคต้องไม่แพง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึงความสามารถพื้นฐานในการรับรู้วัฒนธรรม ซึ่งบุคคลต้องมีความรู้ในวัฒนธรรมนั้นจึงจะเกิดความซาบซึ้งในด้านวัฒนธรรม ปัญหาเรื่องภาษาถือว่าเป็นปัจจัยทางการสื่อสารทำให้อำนวยความสะดวกต่อการติดต่อหรือใช้บริการ รวมไปถึงส่วนลดที่อาจจะเกิดขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่น ๆ เช่น ท้องทะเลไทยสวยงามน่าท่องเที่ยว มีบริการ 24 ชั่วโมงมากมาย ความมีน้ำใจของคนไทย ระยะเวลาในการวางแผนการเดินทาง ความเป็นส่วนตัว เป็นต้น สำหรับปัจจัยในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นักท่องเที่ยวอาจเกิดแรงจูงใจจากสิ่งต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

เป็นการเสนอให้ปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 44.91 รองลงมาเป็นมีพนักงานทำความสะอาด คิดเป็นร้อยละ 20.35 และข้อเสนอแนะที่มีผู้เสนอน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.24 ได้แก่ มีรถไฟเชื่อมระหว่างจังหวัด เพิ่มเที่ยวรถในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว สร้างถนนที่มีหลายช่องทางจราจร จัดระบบเส้นทางคมนาคมให้มีความเหมาะสม และจัดให้มีป้ายบอกเส้นทางอย่างชัดเจน เนื่องจากในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่ นิสิตนักศึกษาจะใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางมากที่สุดอยู่แล้ว ดังนั้น ปัญหาเรื่องสภาพถนนขรุขระหรือเป็นหลุมเป็นบ่อ นั้นจะสามารถพบเห็นได้บ่อยมากที่สุด ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสะดวกรวดเร็วและความปลอดภัยในการเดินทางหรือสวัสดิภาพของนิสิตนักศึกษาในการเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางท่องเที่ยวในจุดต่าง ๆ

2. ด้านที่พัก นิสิตนักศึกษาเลือกโรงแรมเป็นที่พักค้างคืนมากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 42.2 อาจเป็นเพราะว่านิสิตศึกษานิสิต นักศึกษาต้องการความสะดวกสบายในการใช้บริการแหล่งที่พักค้างคืนมากที่สุด เพื่อจะได้เรียนรู้ถึงการใช้ชีวิตในที่พักที่ดีที่สุดสักครั้ง สอดคล้องกับ สราวุฒิ สุทธิพิทักษ์(2547) จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษาไทยที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่พบว่านิสิตศึกษานิยมพักในโรงแรมมากกว่าที่พักแบบอื่นเช่นกัน จากการใช้บริการที่พักนิสิตนักศึกษาได้เห็นสภาพของที่พักว่ามีความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องพักมีความสะอาด ห้องโถงนั่งเล่นสะอาดและปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก ส่วนระบบป้องกันภัย เช่น กล้องวงจรปิด ระบบเตือนอัคคีภัย ทางหนีไฟ ยามรักษาการอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับดีปานกลาง บรรยากาศของห้องอาหารมีความสะอาด สิ่งแวดล้อมดี อยู่ในระดับดีมาก นอกจากนั้นนิสิตนักศึกษาเห็นว่าสภาพของที่พักจัดอยู่ในระดับดีปานกลาง แต่ก็ขึ้นอยู่กับจำนวนงบประมาณหรือรายได้ที่นิสิตศึกษามีด้วย และในการสำรวจครั้งนี้เป็นไปได้ไม่น้อยกว่าที่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีความสามารถในการพักแรมในโรงแรม เนื่องจากรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ได้รับ อยู่ในช่วง 3,001 – 6,000 บาท เท่านั้น จึงพบว่านิสิตนักศึกษาเลือกพักบ้านเพื่อนหรือญาติมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

เป็นการเสนอจากนิสิตนักศึกษาซึ่ง ร้อยละ 31.9 เห็นควรให้มีการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัย เป็นการให้จัดเวรยามรักษาความปลอดภัยภายในที่พัก รองลงมาคือทำความสะอาดห้องพัก ให้ดี คิดเป็นร้อยละ 30.4 และปัญหาด้านที่พักที่เสนอให้แก่น้อยที่สุด ร้อยละ 1.5 ได้แก่ ปิดห้องเปิดแอร์เพื่อลดเสียงรบกวนจากภายนอก เพิ่มคูสายโทรศัพท์ จัดโปรโมชั่นในช่วงเทศกาล ให้ที่พัก กำหนดราคามีมาตรฐานแน่นอนและควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจคุณภาพ ซึ่งจากข้อมูลนิสิตนักศึกษาจะตระหนักถึงความปลอดภัยมากเป็นพิเศษ เหตุผลน่าจะเป็นเพราะว่านิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นิสิตนักศึกษาได้สัมผัสกับสภาพต่าง ๆ บริเวณจุดท่องเที่ยวและพบว่าสภาพป้ายบอกทิศทางและการจราจรในแหล่งท่องเที่ยว มีสภาพอยู่ในระดับดีมาก และสภาพที่พิกัดทาง สภาพลานจอดรถ ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา/ห้องอาบน้ำ สภาพศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว สภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่บริการนำเที่ยวจัดให้อยู่ในระดับดีปานกลาง ความสะดวกสบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความประทับใจต่อการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นเหมือนเป็นบ้านของตน มีความเป็นกันเอง เกิดความประทับใจ และทำให้การเดินทางท่องเที่ยวครั้งนั้นมีคุณค่าน่าจดจำมากที่สุด และทำให้เกิดความรู้สึกว่าจะกลับมาเที่ยวอย่างซ้ำ ๆ อย่างไม่รู้จักเบื่อ อันเนื่องมาจากสถานที่ สอดคล้องกับ ฉันทิช วรรณณอม (2544) ได้ศึกษาพบว่า ความปลอดภัย ความสะดวกต่าง ๆ ยังส่งผลถึงความมั่นใจที่เลือกการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศครั้งต่อไป ซึ่งเกณฑ์การเลือกนั้นอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมากแสดงว่านิสิตนักศึกษามีความมั่นใจว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวนั้นมีสภาพที่ยังสามารถให้บริการได้และมีผลต่อการท่องเที่ยวของนิสิตนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

นิสิตนักศึกษาเสนอให้มีการเพิ่มที่พักริมทาง คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาเป็นการเสนอให้ซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี คิดเป็นร้อยละ 20.8 และเสนอแนะให้ปรับปรุงที่พักริมทางให้ดี และจัดทำแผนที่ให้ง่ายต่อความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 3.8 น้อยที่สุด

4. ด้านอาหารและเครื่องดื่ม จากการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มของนิสิตนักศึกษาเห็นว่า สภาพการให้บริการของร้านอาหาร สภาพความหลากหลายของอาหารที่ให้บริการ สภาพของความสะอาดปลอดภัยของอาหาร นอกจากนี้ยังมีด้านรสชาติของอาหาร ยังอยู่ในเกณฑ์ดีปานกลาง จากข้อมูลแสดงว่านิสิตนักศึกษามีความไม่มั่นใจในการรับประทานอาหารในแหล่งท่องเที่ยวในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ควรมีการกำหนดมาตรฐานที่เป็นการรองรับว่าร้านที่ให้บริการอาหาร

และเครื่องดื่มนี้อาจมีความสะอาดปลอดภัย รสชาติอร่อย การบริการดี ราคายุติธรรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นกระทรวงสาธารณสุข เพื่อป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในด้านเหล่านี้ ซึ่งจากข้อมูลของชินอย สาจนะ(Shenoy Sajna, 2005) ในการศึกษาแตกต่างของรสชาติอาหารที่นักท่องเที่ยวรับประทาน พบว่านักท่องเที่ยวซื้ออาหารกลับไปรับประทานที่ที่พัก รับประทานอาหารที่งานเทศกาลอาหารและยังมีการซื้อตำราอาหารและวัตถุดิบไปปรุงเองที่ที่พัก ซื้ออาหารจากไร่ของเกษตรกร การสาธิตการทำอาหาร ซื้ออุปกรณ์ทำครัวกลับไปที่พัก จัดเตรียมสถานที่สำหรับการประกอบอาหารตามประเพณี รับประทานอาหารที่ร้านอาหารใกล้ที่พัก นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมการรับประทานอาหารมีค่าที่ร้านอาหารของนักท่องเที่ยว มีความต้องการรับประทานอาหารพื้นเมือง ไปรับประทานอาหารเมนูชนชิมของร้าน และอื่น ๆ ได้แก่ การให้บริการอาหารพิเศษของร้าน และการไปรับประทานอาหารตามข้างทาง ในด้านเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวนิยมดื่มเครื่องดื่มจากผู้ผลิต แสดงว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะสัมผัสกับความเป็นอิสระและมีความรู้สึกรู้ว่าการปรุงอาหารรับประทานเองมีความปลอดภัยมากที่สุด หรือการซื้อวัตถุดิบมาประกอบเองเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการนั่งรับประทานอาหารตามร้านอาหารเนื่องจากต้องจ่ายค่าบริการ อาหารหรือเครื่องดื่มที่มีราคาแพงกว่าโดยไม่จำเป็น เช่นเดียวกันกับการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มของนิสิตนักศึกษาที่เป็นเช่นเดียวกัน ส่วนประเด็นก็มีเรื่องราคาอาหารที่อาจจ่ายได้อย่างจำกัดกว่า

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

การใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มจากงานวิจัยได้เสนอแนะว่าให้มีการตรวจวัดคุณภาพและมาตรฐานของอาหาร ถึงร้อยละ 63.8 รองลงมาเป็นการเสนอให้ปรับเปลี่ยนรายการอาหารทุกวันและอบรมผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ร้อยละ 9.8 และร้อยละ 1.0 ซึ่งน้อยที่สุดเห็นควรให้มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดให้บริการ

5. ด้านยานพาหนะ สภาพความเหมาะสมของยานพาหนะที่ให้บริการ สภาพความเหมาะสมของการบริการรถทุกจำนวนผู้โดยสาร สภาพความเหมาะสมของอุปกรณ์ช่วยเหลือฉุกเฉิน ความเหมาะสมของการให้บริการของพนักงานพาหนะ ความเหมาะสมของตารางเวลาการให้บริการการเดินทางยังอยู่ในระดับดีปานกลางซึ่งควรจะอยู่ในระดับดีมากถึงดีมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษายังไม่มีความพอใจเท่าที่ควรในการให้บริการของระบบขนส่งคมนาคมในประเทศ โดยเฉพาะปัญหาด้านสภาพของรถ การตรงต่อเวลาในการออกรถ หรือปัญหาด้านอื่น ๆ ดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกไม่ปลอดภัยหรือไม่สะดวกสบาย เป็นเหตุผลหลักที่นิสิตนักศึกษาเลือกใช้รถส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาที่เป็นบริการสาธารณะในรูปแบบของยานพาหนะที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น เครื่องบิน รถไฟ ที่สะดวกสบายมากกว่ารถยนต์โดยสาร จากงานวิจัยของนิรันดร ทัพชัย และวาริเชค (Nirundon Thapachai and Waryzak, 1997) พบว่าประเทศไทยนั้นไม่มีความสะดวกเรื่องคมนาคมเมื่อเทียบกับ

ประเทศอเมริกา สภาพของการคมนาคมในประเทศไทยยังมีปัญหาไม่สะดวกสบายโดยเฉพาะเบาที่นั่งของรถโดยสารที่ชิดกันมากทำให้คนที่มีรูปร่างสูงใหญ่ไม่สามารถนั่งได้อย่างสบายเมื่อมีการเดินทางไกล ทางผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านคมนาคม เช่น กระทรวงคมนาคม ควรดำเนินการในการปรับปรุงถนนที่เดินทางไปยังจุดสนใจท่องเที่ยวให้มีสภาพดี จะทำให้การเดินทางสะดวกสบายและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ที่ไม่เคยอยากเที่ยวไปเที่ยวและผู้ที่ยังเที่ยวอยู่แล้วเดินทางเที่ยวเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

จากงานวิจัยได้ข้อเสนอแนะว่าให้มีส่วนลดค่าตั๋วโดยสารและให้พนักงานบริการด้วยความยิ้มแย้ม คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาเป็นการอบรมจริยธรรมผู้จัดการในการบริการ คิดเป็นร้อยละ 15.9 และนิสิตนักศึกษายังได้เสนอถึงแนวทางการแก้ไข ได้แก่ ให้เพิ่มจำนวนรถ เดินเที่ยวเอง ใช้บริการรถเอกชน อบรมพนักงาน มีจองล่วงหน้าก่อนการเดินทาง ควรมีรถไฟฟ้า เพิ่มมาตรฐานของคนขับ ควรมีการตรวจสอบสภาพรถอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 3.6

6. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว การให้บริการไม่ประทับใจเท่าที่ควร ความคาดหวังต่อการบริการในด้านข้อมูลข่าวสารของนิสิตนักศึกษามีมาก เพราะการท่องเที่ยวนั้นเป็นการสร้างความรู้จากการเยี่ยมชมและสัมผัสกับสถานที่จริง เช่น การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีความถูกต้องไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง ก็จะส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจของนิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจใคร่รู้เป็นอย่างยิ่ง และอาจทำให้นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้เกิดทัศนคติในด้านลบต่อการท่องเที่ยวในดานนั้นตลอดไป ซึ่งจากงานวิจัยของไทเดสเวลล์ และฟอล์กเนอร์ (Tideswell and Faulkner, 1999) พบว่าหากนิสิตนักศึกษามีประสบการณ์การท่องเที่ยวหรือเคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นมาก่อน จะทำให้นิสิตนักศึกษาแวะชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากขึ้น แสดงว่านิสิตนักศึกษามีความต้องการที่จะท่องเที่ยวอยู่แล้วหรือไม่อยากท่องเที่ยวแต่พอได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวทำให้เกิดแรงจูงใจที่อยากไปท่องเที่ยวในสถานที่นั้น ตามทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการท่องเที่ยวฟรีดเดน (Fridden, 1951) ได้ให้ความหมายของคำว่าแรงจูงใจไว้ว่า “แรงจูงใจเป็นแรงที่อยู่ในบุคคลซึ่งให้คนทำบางอย่างที่เติมเต็มความต้องการทางร่างกายและความปรารถนาทางจิตใจ” หรือเมอร์ (Muray, 1964) ได้เสนอเรื่องแรงจูงใจว่า “เป็นปัจจัยภายในที่กระตุ้นโดยตรงและพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์” หรือมาสโลว์ (Maslow, 1959) ได้เสนอทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ โดยมาสโลว์ มองความต้องการของมนุษย์เป็นลักษณะลำดับ 5 ชั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด และสรุปว่าเมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนอง จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนั้นจากสภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจัดอยู่ในระดับดีปานกลาง อาจส่งผลต่อแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนิสิตนักศึกษา เพราะนิสิตนัก

ศึกษาสามารถในการนำข่าวสารและความคิดมาประสานกันเป็นอย่างดีและสามารถสรุปให้ผู้อื่นได้รับรู้ว่ามีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่ เอฟ อาร์ จีวันส์ และเอส ดี เทอร์เนอร์ (F.R. Jevons and H.D. Turner, 1972:57) และมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างมีวิจารณญาณ มีจุดมุ่งหมายและมีหลักเหตุผล ดังนั้นหากเจ้าหน้าที่/พนักงานการท่องเที่ยวที่ให้บริการไม่เป็นเช่นที่หวังไว้ เช่น ไม่ทราบข้อมูลอย่างแท้จริง พูดจาไม่สุภาพ หรือการแสดงสีหน้าที่ไม่เป็นมิตร เป็นต้น นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้จะไม่แสดงออกมาซึ่งอารมณ์ความรู้สึกให้เห็นมากนัก หากแต่จะจดจำความทรงจำนี้ไว้ และจะไม่กลับมาเที่ยวหรือใช้บริการอีกสอดคล้องกับแนวคิดของอาร์เทอร์ ดับเบิลยู ชิคเคอริง (Arthur W. Chickering 1974: 8-17) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิสิตนักศึกษาที่สมบูรณ์แบบมีลักษณะ 7 ประการ ได้แก่ การบรรลุถึงความมีประสิทธิภาพ การควบคุมอารมณ์ การเป็นตัวของตัวเอง การสร้างภาพพจน์เอกลักษณ์เฉพาะตน การสร้างความสัมพันธ์ของตนอย่างชัดเจน การวางวัตถุประสงค์ของตนอย่างชัดเจน การพัฒนาบูรณาการ ในทางตรงกันข้ามนิสิตนักศึกษามองว่าสภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านที่พักมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา ที่นำเสนอจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

การให้บริการด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว ควรสรรหาพนักงานที่มีใจรักในงาน คิดเป็นร้อยละ 26.1 สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 9.6 พนักงานควรวางตัวให้เหมาะสมกับบทบาท คิดเป็นร้อยละ 9.6 และควรมีอบรมพนักงานก่อนทำงาน คิดเป็นร้อยละ 54.8

ปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิตนักศึกษา

1. ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เป็นปัญหาที่นิสิตนักศึกษาจะได้ประสบเป็นอันดับแรกเพราะเป็นสิ่งที่จะต้องใช้บริการทันทีที่ถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้แก่ ปัญหาห้องน้ำสาธารณะไม่สะอาด ปัญหาคิวรถขนขรุขระ ปัญหาเกี่ยวกับสะพานข้ามแม่น้ำมีความสกปรก ปิมน้ำมันไม่พอ แหล่งท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย สภาพทิวทัศน์ข้างทางไม่ชวนมอง และข้อมูลการท่องเที่ยวมีให้ดูน้อย ซึ่งจากระดับผลของการใช้บริการนิสิตนักศึกษามีความต้องการให้หน่วยงานรับที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนามากที่สุด เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยวนี้

2. ด้านแหล่งที่พัก เป็นอีกด้านหนึ่งที่ต้องพบ เนื่องจากเมื่อนิสิตนักศึกษาตัดสินใจพักค้างคืนไม่ว่าจะวางแผนล่วงหน้าหรือไม่ก็ตาม สิ่งที่พบตามมาก็คือปัญหาในที่พัก ที่นิสิตนักศึกษาพบมากที่สุดได้แก่ ห้องน้ำไม่สะอาดในห้องพัก ความสะอาดโดยรวมไม่สะอาด และการมีเสียงรบกวนมาก โทรทัศน์เสีย อุปกรณ์ในห้องน้ำเสีย ไม่มีโทรทัศน์ โทรศัพท์เสีย ไม่มีวีดีโอ วีซีดี ในห้องพัก

ไม่มีร้านค้าในห้องพัก พนักงานบริการห้องพักบริการไม่ดี ปัญหาเหล่านี้อาจเกิดขึ้นจากแหล่งที่พักที่ขาดความพร้อมในการบริการหรือที่พักราคาถูกทำให้การบริการในด้านนี้ไม่พร้อมเท่าเทียมกับห้องพักที่มีราคาแพง ยิ่งนิสิตนักศึกษาที่ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่มากนัก จึงเกิดปัญหาด้านที่พักมากมาย

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านนี้เป็นด้านสำคัญด้านหนึ่งที่บ่งบอกถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว หากมีความพร้อมมากก็จะมีชื่อเสียงขจรขานนามที่จะจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อนิสิตนักศึกษา ผลที่ตามมาอีกอีกข้อคือจำนวนนิสิตนักศึกษาที่เป็นสิ่งชี้วัดถึงความสำเร็จนั้น หากแต่ปัญหาที่พบก็มีมากเช่นกัน อย่างเช่น ของที่ระลึกมีราคาแพง พอคนแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่นิยมก็เกิดปัญหาจำนวนคนมาเที่ยวชมมากขึ้น ปัญหาที่ตามมาเป็นปัญหาลานจอดรถไม่พอ และทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว เช่น นานไปของที่ระลึกก็ไม่มีแปลกใหม่ แขนงที่ดูแลไม่ค่อยเข้าใจ และอุปกรณ์บอกเส้นทาง เช่น ตู้แผนที่ชำรุด เป็นต้น เพราะขาดการบำรุงรักษา ขาดผู้รับผิดชอบ หรือขาดความรู้ทางด้านฝีมือแรงงานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนั้นความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกจึงอาจเป็นผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวด้วย

4. ด้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นปัญหาใหญ่ที่นิสิตนักศึกษาประสบได้แก่ ปัญหาอาหารไม่สะอาด แต่ก็มีปัญหาอื่นที่สามารถพบได้มากเช่นกันในแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปในเรื่องราคาอาหารแพงและไม่คุ้มค่า และปัญหาอาหารได้ปริมาณน้อย ดังนั้นนิสิตนักศึกษาจึงต้องการเรียกร้องไม่ว่าจะเป็นความต้องการเครื่องดื่มราคาถูก ไม่มีสิ่งป้องกันอาหาร ไม่มีน้ำดื่มฟรี จำนวนโต๊ะกินข้าวน้อย วิธีที่ดีที่สุดในการปรับปรุงด้านนี้ควรให้หน่วยงานมาตรฐานทางด้านตรวจสอบมาตรฐานอาหารและเครื่องดื่ม เช่น องค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ร้านค้าบริการต่าง ๆ ให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างเสมอ

5. ด้านยานพาหนะ พบมีหลากหลายปัญหาซึ่งเป็นเรื่องสำคัญต่อเรื่องสวัสดิภาพความปลอดภัยและความไม่เป็นธรรมต่อนิสิตนักศึกษา ในด้านนี้ที่พบมากที่สุดเป็นปัญหาค่ารถมีราคาแพงและสภาพของรถไม่ดี รองลงมาเป็นปัญหาการบรรทุกน้ำหนักโดยสารเกินพิกัด ได้แก่ ปัญหารถโดยสารไม่พอ เดินทางโดยรถทัวร์สบายกว่ารถไฟ รถนำเที่ยวราคาแพง ยานพาหนะไม่ค่อยสะอาดรถจอร์บผู้โดยสารข้างทางเป็นอันตราย รถประจำทางไม่มีห้องน้ำ รถไฟด่วนพิเศษเสียบ่อย ปัญหาด้านนี้นับว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่นำไปให้นักท่องเที่ยวเดินทางจากต้นทางไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัย รวมทั้งความจำเป็นที่นักท่องเที่ยวจะต้องใช้บริการเพื่อเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรกวดขันมาตรฐานที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

6. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว ที่นิสิตนักศึกษาพบมากเช่นกัน เนื่องจากบางครั้งเจ้าหน้าที่อาจมีปัจจัยด้านอารมณ์ความรู้สึก หรือทัศนคติต่อการบริการไม่ดี หรือไม่ทราบว่าการบริการที่ดีเป็นเช่นไร ทำให้บริการด้วยความไม่ดีเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้เสมอ เช่น การพูดจาไม่สุภาพ นอกจากนี้ปัญหาลำดับขั้นตอนในการบริการมีขั้นตอนที่มีความยุ่งยาก ลำบากก็เป็นปัญหาเช่นกัน ส่วนด้านจำนวนพนักงานที่ให้บริการมีน้อยนั้นก็ทำให้การให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

ในกรณีที่มึนติดนักศึกษามาสอบถามข้อมูลครั้งเดียวที่ละหลายคน ควรจะจัดหาพนักงานที่มีความรู้ความสามารถและความสามารถด้านอารมณ์ที่จะให้ข้อมูลที่สำคัญแก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่สำคัญ เป็นการเสนอให้ปรับปรุงชีวิตถนนให้ดีขึ้น และจัดให้มีพนักงานทำความสะอาดประจำที่ เช่น ลานจอดรถ ห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น มีรถไฟเชื่อมระหว่างจังหวัด เพิ่มเที่ยวรถในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว สร้างถนนที่มีหลายช่องทางจราจร จัดระบบเส้นทางคมนาคมให้มีความเหมาะสม และจัดให้มีป้ายบอกเส้นทางอย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของแหล่งที่พัก ให้จัดเวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างทั่วถึงบริเวณรอบ ๆ กรณีพักรีสอร์ทที่มีบ้านเป็นหลัง ๆ ตั้งแยกกันอยู่ ยามรักษาการณ์จึงมีบทบาทเป็นอย่างมากและความเหมาะสมที่จะดูแลและระวังที่อาจเกิดต่อชีวิตและทรัพย์สินของนิสิตนักศึกษารองลงมาคือการให้มีการทำความสะอาดห้องพักให้ดี ปัญหาด้านที่พักอื่น ๆ ได้แก่ สร้างห้องพักที่สามารถลดเสียงรบกวนจากภายนอกได้ เพิ่มคู่มือโทรศัพท์ทำให้การใช้โทรศัพท์สะดวกขึ้น จัดให้มีการส่งเสริมการตลาดในช่วงเทศกาลเพื่อดึงดูดให้นิสิตนักศึกษามาพัก และที่พักรควรกำหนดราคามาตรฐานพร้อมทั้งการฝึกเจ้าหน้าที่ที่พักรเพื่อการบริการ และควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจคุณภาพภายในเพื่อคอยตรวจมาตรฐานการบริการ

3. ข้อเสนอแนะในด้านการแก้ไขปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มที่พักริมทาง ไว้เป็นที่แวะพักเพื่อพักผ่อนก่อนเดินทางต่อไป เสนอให้ซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี และจัดทำแผนที่ให้ง่ายต่อความเข้าใจ

4. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการใช้บริการอาหารและเครื่องดื่มจากงานวิจัยได้ เสนอแนะว่าให้มีการตรวจวัดคุณภาพและมาตรฐานของอาหาร รองลงมาเป็นการเสนอให้ปรับเปลี่ยนรายการอาหารทุกวัน อบรมผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร และเห็นควรให้มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดให้บริการ

5. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการใช้บริการยานพาหนะ จากงานวิจัยได้ข้อเสนอแนะว่าให้มีส่วนลดค่าตัวโดยสารและให้พนักงานบริการด้วยความยิ้มแย้ม นอกจากนี้การอบรมจริยธรรมผู้จัดการในการบริหารเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงาน และนิสิตนักศึกษายังได้เสนอถึงแนวทางการแก้ไข ได้แก่ ให้เพิ่มจำนวนรถ เดินเที่ยวเอง ใช้บริการรถเอกชน อบรมพนักงาน มีจองล่งหน้าก่อนการเดินทาง ควรมีรถไฟฟ้า เพิ่มมาตรฐานของคนขับ ควรมีการตรวจสอบสภาพรถอย่างสม่ำเสมอ

6. ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการให้บริการด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่/พนักงานด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ควรมีการคัดเลือกพนักงานที่มีใจรักในงานบริการ สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน พนักงานควรวางตัวให้เหมาะสมกับบทบาท และควรมีอบรมพนักงานก่อนทำงาน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศของนิสิต นักศึกษา

1. ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

กองพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและควรจะมีการประสานเครือข่ายเรื่องการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ณ จุดท่องเที่ยวเดิมและจุดท่องเที่ยวแห่งใหม่ โดยมีการประสานแผนกับหน่วยงาน ดังนี้ กรมทางหลวง กรมโยธาธิการ กระทรวงคมนาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม

2. ด้านที่พักและอาหารเครื่องดื่ม

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เทศบาล ทำการสำรวจเชิงลึกในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม รวมไปถึงการจัดฝึกอบรมพนักงานให้มีใจรักในการบริการด้วย

3. ด้านขายของที่ระลึกและจำหน่ายสินค้า

หน่วยงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ควรมีการศึกษาถึงศักยภาพในการจัดทำของที่ระลึกและสินค้าท้องถิ่นหรือสินค้าสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยให้มีการศึกษาอบรมประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดและจัดอยู่ในแผนพัฒนา ตลอดจนการพัฒนาสินค้าท้องถิ่นและของที่ระลึกให้มีคุณค่าและรูปแบบต่าง ๆ ด้วย

4. ด้านยานพาหนะ

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เทศบาลเมือง ควรมีการประสานความร่วมมือกับกองพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมโยธาธิการ กระทรวงคมนาคม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ให้ทันสมัยและเดินทางสะดวกสบายมากขึ้น และชักชวนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศที่ชุมชนมีส่วนร่วมต่อไป

5. ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เทศบาล และกองพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรมีแผนในระยะยาว มียุทธศาสตร์การพัฒนามูลฐานด้านการท่องเที่ยวอย่างมีระบบ เพราะนิสิตนักศึกษาเยาวชน นิสิตนักศึกษา กำลังเป็นกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะมีบทบาทสำคัญส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนามูลฐานด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้มีใจบริการจึงมีความสำคัญต่อ

ภาพลักษณ์ของภาคบริการที่ขยายฐานไปพร้อมกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นจุดขายที่สำคัญของประเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของสภาพและปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์ตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
2. ควรใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อเก็บข้อมูลด้านปัญหาของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
3. ควรอภิปรายผลด้านแหล่งรายได้ของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมใช้จ่ายในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว
4. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาชาวต่างประเทศ